[illegible]OŚĆ POCZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM.
Rok VIII. Kraków, czwartek 3 września 1925 Nr. 198

NOWY DZIENNIK

Adres redakcji i administrac[illegible] Orzeszkowej 7. Nr. telefonu 779. — Konto czek[illegible] Krakowie 400.630. Nakładem Spółki Wyd[illegible] DZIENNIK". Wszelkie komunikaty należy [illegible]st do Administracji. Komunikaty przesłane [illegible]dą uwzględnione. Rękopisów redakcja nie z[illegible] Redakcja nie odpowiada. Redaktor naczelny [illegible] 12 do 1 w południe.

Cena Numeru 15 groszy

Prenumerata: w Krakowie i prowincji mies. Zł. 3·40, kwrt. Zł. 10·20
w Krakowie z odnoszeniem do domu „ „ 3·60, „ „ 10·80
Na prowincji: z przesyłką pocztową „ „ 4·20, „ „ 12·60
Zagranicą: z przesyłką pocztową „ „ 7·00, „ „ 21·00
Ogłoszenia: Drobne ogłoszenia za słowo Zł. 0·15, wiersz. milimetr. 1-szp. Zł. 0·20, nadesłane Zł. 0·60, wiersz milimetr. 1-szp. w tekście Zł. 0·35, wiersz milimetr. 1-szp. na 1-szej stronie Zł. 1·—. gratulacye Zł. 10. inseraty zamiejscowe o 50%, zagraniczne o 100% droższe.

OZJASZ THON.

Po Kongresie

Kraków, 2 września

Prawdę powiedziawszy — nie bardzo lubię refleksje pokongresowe, szczególnie bezpośrednie. Jest w nich zazwyczaj bardzo dużo rozlewnego sentymentalizmu z jednej strony, a z drugiej strony poprostu sporo fizycznego umęczenia i wyczerpania. Zadużo się od Kongresu żąda i zadużo się weń wkłada materjału do opracowania, ażeby mógł mieć przebieg — jak to Sokołow dobrze określił — „sielankowy". Istotnie — za dużo zagadnień ma się rozwiązać w kilkunastu dniach, ażeby można było pracować samym zimnym rozumem, a nie ulegać — nerwom.

A jednak, pomimo przesileniowych katakli zmów, jakie w ostatnich kilku dniach trzymały Kongres w nerwowem napięciu, był on jednak ważnym etapem w rozwoju sjonizmu i w naszej historji będzie miał swoje duże znaczenie.

Dwa kompleksy zagadnień, których rozwiązania oczekiwałem od Kongresu, to rozwiązanie znalazły. Organizacja sjonistyczna została nietylko wzmocnioną, ale też silniej spojoną. Niema już „szekla" frakcyjnego. Jest jedna organizacja, a nie będzie więcej bodźca do rozbijania i rozkawałkowania organizacji. Nie zapoznaję, że w tem nowem postanowieniu mieści się pewne niebezpieczeństwo dla utrzymania decydującego wpływu umiarkowanych prądów, bo żywioł umiarkowany odznacza się niestety dużą dozą — lenistwa. Przy wyborach na Kongres może się stać to, co niemal we wszystkich wyborach się przejawia — „obywatel" jest za wygodny i zostaje w domu, a urnę opanowuje ruchliwa młodzież, lub skrajny fanatyk. Trudno — trzeba będzie oby watela choćby „cucić". Ułatwić mu zadanie przez to, że się mu przynosi mondat na tacy do domu, nie można więcej. W sjonistycznej organizacji będzie nowe zjawisko — walka wyborcza między stronnictwami. To ją ożywi i rozbudzi.

Postanowienie o jednolitym szeklu i szereg innych postanowień w zakresie organizacyjnym mojem zdaniem w dużej mierze się przyczynią do ożywienia i wzmocnienia samej organizacji. A to jest dobry wynik Kongresu.

Tak samo dobrym wynikiem jest nowe ujęcie sprawy edukacji w Palestynie. Wprawdzie Kongres się nie zgodził, po sprzeciwie egzekutywy, na zasadę, że organizacja sjonistyczna ponosi całą finansową odpowiedzialność za szkolnictwo palestyńskie, chcąc przez to wyrazić, że zrzuca sporą część tej odpowiedzialności na żydostwo palestyńskie, ale Kongres uchwalił znacznie zwiększony budżet szkolny, a zarazem postanowił wszcząć trudne dzieło reorganizacji władz szkolnych w Palestynie. Tak samo uważał Kongres za konieczne w całym szeregu uchwał zająć stanowisko w sprawie uniwersytetu. Podnoszę z wielką satysfakcją szczególnie tę uchwałę, która mówi o zasadzie wolności nauczania na uniwersytecie. Ta zasada musiała być silnie podkreśloną, ażeby się stanowczo przeciwstawić wszelkim pokusom wprowadzenia do uniwersytetu ducha klerykalnego.

Jednem słowem — w dziedzinie szkolnictwa i kultury zrobiono duży krok naprzód.

Tak samo jest sporo pozytywnych rezultatów w innych dziedzinach sjonistycznej pracy — w imigracji, polityce i t. d.

Kongres więc pracował dobrze, dodatnio.

Cóż wobec tych pozytywnych rezultatów znaczą konflikty, raczej technicznej natury?

Istotnie — za rzecz czysto techniczną uważam sprawę wyrażenia takiego czy innego wotum zaufania. Trudno — ludzie lubią czasami przesadzać swoje znaczenie. Każde skrajne stronnictwo udawało, że oczy całego świata na niem spoczywają i, że dlatego właśnie ma obowiązek wypowiedzieć jakieś mniej, czy więcej ostre słowo. Stąd pewne sztuczne zaostrzenie składanych oświadczeń.

Z drugiej strony prezydent Weizman najniepotrzebniej w świecie zrobił z tych deklaracyj całą aferę. Już w Londynie na Akcyjnym Komitecie postanowiliśmy, że t. z. „wotum zaufania" należy usunąć, gdyż ono jest bezsensowym przeżytkiem. W ponownym wyborze wyraża się zupełnie niedwuznacznie zaufanie. Bez zaufania nie wybiera się nikogo ponownie. Ale Weizman niestety zupełnie — rzekłbym — nerwowo traktował tę sprawę. Przez to Kongres cały stracił trochę równowagę i nie mógł w spokoju dojść do zgody co do wyboru Egzekutywy, pozostawiając to Weizmanowi i Sokołowowi wspólnie z Komitetem Akcyjnym.

Czy to jest jakaś abdykacja ze strony Kongresu? Stanowczo nie. To jest tylko przyznanie się do — braku czasu. Nareszcie Komitet Akcyjny jest odzwierciedleniem Kongresu, bo jest tak zestawiony, że nawet liczbowo w nim reprezentowane są w stosunku proporcjonalnym wszystkie stronnictwa Kongresu, chyba tylko z tym dodatkiem, że zasiadają w nim doświadczone osobistości, które do żadnej nie należą partji. To jest z pewnością zjawiskiem dodatniem.

Będzie tedy i Egzekutywa nowa, a może i stara. Na tem istotnie nie dużo zależy. Zależeć może jedynie na dalszym rozwoju odbudowy Palestyny, która postępuje w tempie mocno przyspieszonem. To zaś nakłada na organizację wielkie obowiązki.

Każdy zorganizowany sjonista, a ja powiem: Każdy Żyd ma teraz święty obowiązek podwoić i potroić swoją pracę i swoją ofiarność dla Palestyny. Sprawa weszła w rwący prąd życia. Palestyna znaczy dzisiaj więcej, aniżeli kiedykolwiek przedtem, bardzo a bardzo aktualne zagadnienie. Nie można długo czekać. Ze wzrostem naszej siły w kraju rośnie nasza siła polityczna.

Jest tak, jak mówił Weizman: ciężki kraj, ciężki naród i ciężkie warunki. Ale dlatego właśnie takie cudowne ponętne, takie świetlane zadanie. Największe trudności pokonaliśmy już i mamy je poza sobą. Teraz już jesteśmy na szosie szerokiej. Tylko kroku przyspieszyć trzeba.

Droga utorowana, cel widoczny — idziemy dalej.

Nowe ograniczenia emigracji do Palestyny nie dotyczą turystów

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 1. 9. (M) Z Jerozolimy donosi Żat: W sprawie nowych przepisów emigracyjnych, które weszły niedawno w życie, komunikują ze sfer rządowych, że nowe przepisy dotyczą wszelkich kategorji emigrantów. Nie tylko t. zw. kapitaliści, ale wszelkie osoby pragnące emigrować do Palestyny, winny się zwracać o pozwolenie do rządu palestyńskiego.

W Egzekutywie sjonistycznej oświadczono przedstawicielowi Żata, że Egzekutywa zaprotestowała przeciw nowym ograniczeniom emigracji, ale dotychczas bezskutecznie.

Jak się dowiaduję, turyści w dalszym ciągu otrzymują wizy u miejscowych konsulów angielskich. W Warszawie konsul angielski zwrócił się wprawdzie do władz angielskich w Jerozolimie w sprawie wiz dla turystów, ale stało się to z tego powodu, że kontrolor angielski w Warszawie źle zrozumiał intencję rządu w Londynie.

Konferencja p. Młynarskiego z dyr. Banku Angielskiego

Londyn, 1. 9 PAT. W dniu wczorajszym między bawiącym tu w drodze powrotnej z Ameryki zastępcą prezesa Banku polskiego p. Młynarskim, a dyrektorem Banku angielskiego Normanem oraz dyrektorem Federal Reserve Banku Strongiem odbyła się dwugodzinna konferencja. Dalsze rozmowy będą prowadzone w ciągu bieżącego tygodnia.

Londyn, 1. 9 PAT. Prasa angielska omawia na ogół nader przychylnie sprawę pożyczki polskiej w Ameryce, podkreślając jej efekt moralny.

Rokowania polsko-litewskie w Kopenhadze

Kopenhaga, 1. 9 PAT. Między przewodniczącymi delegacji polskiej i litewskiej nastąpiła wymiana wizyt. Rokowania rozpoczną się dziś w południe.

O bezpośrednią komunikację kolejową między Polską a Rosją

Warszawa, 1. 9 PAT. Dnia 15 września br. odbędzie się w Moskwie konferencja przedstawicieli kolei polskich i sowieckich, aby stosownie do wymogów konwencji kolejowej polsko sowieckiej opracować przepisy wykonawcze do konwencji i w ten sposób umożliwić ogólną bezpośrednią komunikację między Polską a sowietami. Fakt ten będzie miał doniosłe znaczenie dla naszego handlu i przemysłu oraz dla rozwoju życia gospodarczego kraju.

— Wczoraj dwa olbrzymie hydroplany rozpoczęły lot z San Francisko z końcowym etapem w Honolulu.

— W dniu 1 bm. nastąpiło podpisanie umowy polsko-belgijskiej, dotyczącej stosunków naukowych literackich i szkolnych.

Obrady w Genewie, Paryżu i Londynie

Kraków, 2 września.

(b) W dniu dzisiejszym rozpoczynają się w Genewie jesienne obrady Rady Ligi narodów, a równocześnie rozpoczynają się w Paryżu, w salach Uniwersytetu, obrady 24 powszechnego Kongresu pokojowego. Jeśli do tego dodamy, że onegdaj, w poniedziałek, nastąpiło w Londynie otwarcie konferencji rzeczoznawców prawnych dla badań paktu bezpieczeństwa to otrzymamy symboliczny jakoby obraz czasu: jak różnemi drogami zmierza ludzkość współczesna do oparcia stosunków międzynarodowych na podłożu pokojowego porozumienia w tych wszystkich kwestjach współżycia państwowego, których jedynym regulatorem była — i jest — dotąd... wojna.

Na porządku dziennym obrad genewskich stoi w pierwszym rzędzie sprawa Mossulu. Ta właśnie okoliczność spowodowała wyjazd do Genewy samego ministra dla spraw zagranicznych Chamberlaina w towarzystwie lorda Cecila i całego sztabu wysokich urzędników. Porządek dzienny obejmuje pozatem sprawozdania komisyj dla sanacji Austrji i Węgier, sprawy węgierskiej mniejszości narodowej w Rumunji, greckiej w Konstantynopolu, tureckiej w Tracji zach., wszystkich mniejszości na Litwie, służby pocztowej i odgraniczenia portu w Gdańsku, **sprawozdanie komisji mandatowej odnośnie do Palestyny,** wkońcu stale na porządku dziennym znajdujące się sprawy niewolnictwa, handlu opjum, ochrony pracy kobiet i dzieci, organizacja pracy intelektualnej itd.

Do sprawy palestyńskiej, jak i do kwestji gdańskiej szczegółowo jeszcze wrócimy, narazie zwrócić uwagę chcemy jedynie na tę sprawę, która, objektywnie biorąc, stanowi clou obecnej sesji Ligi narodów, tj. na sprawę M o s s u l u. Angielski „Star" wyraża przekonanie, iż od obecnej decyzji Ligi narodów zależy wojna lub pokój na środkowym Wschodzie.

Sprawozdanie w sprawie Mossulu przedłożone Lidze opiera się na szczegółowych badaniach delegacji Ligi, która składała się ze Szweda, Belga i Węgra a badała sprawę samiennie przez trzy miesiące, przez drugie zaś trzy miesiące przygotowywała raport.

Były możliwości, że delegacja wda się w rozprawy polemiczne, czy Mossul leży na terytorjum Kurdów czy Arabów; czy Irak może się utrzymać bez Mossulu czy nie; wreszcie, czy względy strategiczne oraz warunki geograficzne nie wymagają tego, by granica została przeprowadzona u wejścia z równiny. Lecz delegacja zajęła zgoła objektywne stanowisko i powiedziała sobie, że rozwiązanie musi zapewnić pokój.

Aby ten pokój zapewnić, należy oddać Mossul najsilniejszemu, to znaczy Anglji, pod warunkiem jednak, że zgodzi się ona pozostać w Iraku conajmniej 25 lat. Tym najsilniejszym może być też Turcja na wypadek, gdyby wojsko angielskie ewakuowało Mezopotamję w ciągu lat czterech zgodnie z umową, zawartą między Anglją a emirem Fejsalem. Gdyby jednak żadna z tych ewentualności nie odpowiadała zainteresowanym i gdyby trzeba było koniecznie podzielić Massul — delegacja proponuje wytyczenie linji któraby pozostawiała Turcji Mossul i dwie trzecie obszaru, Anglji zaś Sulejmanek Karkuk i strefy najbogatsze w naftę.

Anglicy wnioskami temi są oburzeni, uważając warunek co do Iraku za „niedopuszczalne mieszanie się w ich sprawy wewnętrzne". Turcja podkreśla znowu, że ludność Mossulu — to niemal wyłącznie Kurdowie, którzy ciążą ku Turcji; jeśli tedy trzeba udowodnić, że potrafi ona utrzymać Mossul, gotowa tego zaraz dowieść.

Słychać, że Baldwin chce się zgodzić na przedłużenie mandatu angielskiego w Mezopotamji (Irak) na dalsze 25 lat, ażeby w ten sposób przeszkodzić powrotowi Mossulu do Turcji. W tym związku warto jeszcze zaznaczyć, że część opinji angielskiej zwraca się ostro przeciw zamiarowi Baldwina, wychodząc z założenia że bardzo kosztowny mandat nad Irakiem potrzebny jest tylko baronom naftowym, a może raz wplątać Anglję w wojnę z Turcją. Obecne zaś walki w Marokku i Syrji dowodzą, jak nieprzyjemne mogą być wojny kolonjalne nawet i dla wielkich mocarstw.

Odnośnie do paktu bezpieczeństwa, nad którym obradują właśnie prawnicy koronni Ententy w Londynie, rozeszła się pogłoska, że Francja z uwagi na to, że obrady nad paktem nie zakończą się przed październikiem, zaproponuje zwołanie specjalnej sesji Ligi na listopad, a to celem definitywnego (nie tylko prowizorycznego) przyjęcia Niemiec (jakoby całkowicie już rozbrojonych!) w poczet członków Ligi narodów.

Jak Niemcy przygotowują się do tego przyjęcia dowodzi fakt. że akurat teraz rozpoczęli na wielką skalę propagandę za przyłączeniem Austrji do Rzeszy. Prezydent parlamentu, socjalista Loebe, bawił w tym celu we Wiedniu, gdzie w niedzielę odbyła się w ratuszu olbrzymia manifestacja wszystkich stronnictw pod hasłem zjednoczenia Austrji z Niemcami.

Ten sam Loebe, który przecież wie, że plan zjednoczenia jest dla Ententy w obecnym stanie rzeczy nie do pomyślenia, będzie jednak dziś przemawiał w Paryżu na pierwszem posiedzeniu Kongresu pokojowego. Zamierza on podobno starać się o pozyskanie socjalistów dla myśli połączenia Austrji z Niemcami.

Kongres pokojowy, który zostanie otwarty przez prezydenta ministrów Painlevego — przyczem w pierwszym dniu przemawiać będą także i L[illegible] Herriot i jeden z polityków angielskich — będzie się zajmował przedewszystkiem protokołem genewskim, podpisanym jak wiadomo przez 47 państw a dotąd przez rządy i parlamenty nieratyfikowanym. Nastepnie znajduje się na porządku dziennym kwestja bezpieczeństwa i problem rozbrojenia. Wkońcu szczególnie aktualna w okresie traktatów handlowych i walk celnych sprawa gospodarczej organizacji pokoju.

Genewa, Paryż Londyn — organizują pokój. Nie należy obrad tych traktować sceptycznie lub lekceważąco dlatego, że odbywają się one przy akompanjamencie rozlewu krwi w Marokku i Syrji. Organizacja pokoju nie jest bowiem rzeczą łatwą. Wszelki w tym kierunku podjęty wysiłek nie idzie na marne i godny jest największego uznania i najwyższej pochwały.

Stresemann wyjeżdża do Genewy

na konferencje z ministrami sojuszników

(Telefonem od naszego korespondenta)

Berlin, 1. 9 (T.) Po ukończeniu konferencji prawników w Londynie, planowany jest wyjazd ministra spraw zagranicznych Stressemana do Genewy, gdzie ma nastąpić spotkanie z ministrami spraw zagranicznych państw sprzymierzonych. Rząd niemiecki ogłosił oficjalnie, że w razie pomyślnych wyników konferencji prawników Stresseman uda się do Genewy w celu dalszych rokowań.

Konferencja prawników

Londyn, 1 9. PAT. W Foreign Office odbyło się wczoraj pierwsze wstępne zebranie rzeczoznawców prawniczych Niemiec i państw koalicyjnych. Konferencja ma charakter informacyjny. Na wstępnym posiedzeniu omówiono przedewszystkiem program obrad. Dziś odbędzie się pierwsze właściwe posiedzenie konferencji. Obrady potrwają trzy do czterech dni.

Paryż, 1. 9 PAT. Dzisiejsza „Ere Nouvelle" zaznacza, że nie można liczyć na natychmiastowe rezultaty rokowań, które mają się rozpocząć w Londynie z powodu trudności omawianych zagadnień. Potrzeba aby Niemcy ostatecznie wybrały między polityką pokoju a polityką wojny i otrząsnęły się z wpływu nacjonalistów, domagających się naprawienia aktu rzekomej niesprawiedliwości traktatu wersalskiego.

Znaczenie udziału delegata włoskiego w konferencji

Paryż, 1. 9 PAT. Agencja Havasa donosi, że w tutejszych kołach miarodajnych panuje przekonanie, że Pilotti delegat włoski na konferencję prawniczą, będzie brał udział w obradach nie jako obserwator, lecz jako urzędowy przedstawiciel Włoch.

Wiedeń, 1. 9 PAT. „Neues Wiener Abendblatt" donosi z Londynu: Postanowienie Włoch wysłania reprezentanta na naradę prawników w sprawie paktu gwarancyjnego, uważają polityczne koła angielskie za wypadek o pierwszorzędnem znaczeniu. Dotychczas oficjalnie nic jeszcze nie wiadomo o dalszych planach Włoch. Prawdopodobnem jest, że decydującemi dla Włoch są specjalne interesy włoskie. „Daily Telegraph" sądzi, że przystąpienie Włoch do narad wyłoni nowe zagadnienia i zmianę w dotychczasowych planach paktu, jakoteż nowe traktaty arbitrażowe. Wobec tego, że między Włochami a Niemcami niema bezpośredniej granicy, będzie włączona do paktu gwarancyjnego również Austrja. Nie da się to jednak uzgodnić z poglądami angielskiemi.

Nadzwyczajna sesja Ligi narodów w listopadzie dla przyjęcia Niemiec?

Londyn, 1 9. PAT. Paryski korespondent „Evening Standart" dowiaduje się, że rząd zaproponuje zwołanie specjalnej sesji Ligi Narodów w listopadzie. Na tej sesji Niemcy mają być przyjęte do Ligi Narodów i to definitywnie, a nie tylko prowizorycznie. Paryskie koła twierdzą, że rząd francuski zgadza się na zmianę artykułu 16 paktu Ligi Narodów wychodząc jak utrzymują z założenia, że Niemcy są już rozbrojone.

Wyjazd min. Sokala do Genewy

Warszawa, 1. 9 PAT. Dnia 1 września br. wieczorem, w charakterze delegata rządu, wyjeżdża do Genewy na ogólne zgromadzenie Ligi narodów p. Franciszek Sokal, minister Pracy i Opieki Społecznej i członek Rady Administracyjnej Międzynarodowego Biura Pracy. W czasie nieobecności Pana Ministra, zastępować go będzie podsekretarz stanu ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej p. Jan Jankowski.

Odroczenie wyjazdu Benesza

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń, 1. 9 (D.) Jak donoszą z Genewy, Benesz przyjedzie tam dopiero na czas zgromadzenia Ligi narodów. Obecność jego w Pradze jest na razie konieczna ze względów politycznych.

Egzotyczni goście w Genewie

Jednym z najbardziej interesujących gości podczas obecnej sesji Rady Ligi Narodów w Genewie jest jeden z zastępców Indyj, maharadża z Patiali książę Bhuwindra Singh. Przybył on do Genewy z wielką świtą, tak, że musiano zarezerwować dla kilkadziesiąt pokoi w hotelu Beaurivage. Opowiadają, że p. delegat wozi ze sobą drogocenne klejnoty oraz perły i brylanty niezwykłej wielkości.

Przybyła również do Genewy wdowa Wilsona i zamieszkała koło Genewy, w willi Bartholoni w Secheron.

Wyzwolenie żąda wcześniejszego zwołania Sejmu

Dalszy ciąg konferencyj u marszałka Rataja. — Stronnictwa przeciw propozycji Wyzwolenia.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 1. 9. Sin. Marszałek sejmu Rataj odbywał dziś w dalszym ciągu t. zw. „nieobowiązujące" rozmowy na temat „wrażeń z podróży z przedstawicielami klubów sejmowych. Dziś odbyła się konferencja z pos. **Głąbińskim i sen. Steckim.**

Jednocześnie do pana marszałka zgłosiła się delegacja posłów Wyzwolenia, która prosiła o jaknajszybsze zwołanie sejmu ze względu na ciężką sytuację gospodarczą. W dyskusji, jaka się wywiązała, pan marszałek nie zgodził się z zapatrywaniami Wyzwolenia, że sytuacja gospodarcza wymaga zwołania sejmu i zwrócił uwugę, że zbyt mocne zaniepokojenie sytuacją gospodarczą w kraju może raczej spowodować spadek złotego. Wkońcu marszałek oświadczył, że gotów jest wziąć propozycję Wyzwolenia pod uwagę. jeżeli zgodzą się na nią kluby reprezentujące przynajmniej jedną trzecią sejmu.

W rezultacie tej rozmowy Wyzwolenie zwróciło się do wszystkich stronnictw sejmowych pisemnie z propozycją wcześniejszego zebrania się sejmu. Żaden jednak z klubów nie zgodził się na propozycję Wyzwolenia. PPS wskazała, że niema do tego potrzeby, ponieważ sejm i tak w obecnej chwili nic nie wymyśli dla zapobieżenia trudnej sytuacji. Klub Piasta przekazał sprawę tę na ręce prezydjum.

Zamknięcie Kongresu

(Od naszego sprawozdawcy kongresowego).

Wiedeń, 31 sierpnia.

Od południa niedzielnego do ranka następnego dnia trwały nieprzerwanie obrady i już z tego osądzić można ogrom rezolucyj, uchwał i debat, ciągnących się wśród niezwykłego podniecenia wykrzyków z lewej i prawej strony, protestów, powtarzających się machinalnie głosowań i ochrypłym już głosem wygłaszanych referatów.

Kto się widowisku temu przypatrywał, tego podziw ogarnąć musiał i niepokój. Podziw wobec tej falangi idealistów, biczujących swe nerwy od dwóch tygodni w salach komisyjnych, zgromadzeniach i salach obrad i niepokój wobec ogromu uchwał i zasadniczych zmian stłoczonych w paragrafy i uchwały w przeciągu jednej doby. Komisje wprawdzie materjał gruntownie przygotowały, niemniej rzeczą być musi przyszłych Kongresów przedewszystkiem wyniki komisyjnych obrad w większem traktować skupieniu i bez absolutnego musu przebiczowania za wszelką cenę.

Dziwniejsze jeszcze, że i na galerji sporo widzów wytrwało do wczesnego ranka, a pojawienie się Weizmana późnym wieczorem na trybunie i wygłoszenie pożegnania z roześmianą i zadowoleniem jaśniejącą twarzą, w nudę fachowych referatów wniosło promienie wesołości i ciepła.

„Kongres powziął wczoraj wiekopomną uchwałę co do rozszerzenia Jewish Agency. Sądzę, że jeśli z uczuciem wdzięczności odnosić się będziemy do tych, którzy z nami współpracować mają, niejedna trudność zostanie rozwiązaną już po jednym roku... Tylko w ufności, że jako sjoniści obowiązek mamy poprzez wszelkie trudności pójść drogą wskazaną przez mandat. Znajdziemy też po temu odpowiednią siłę. Dziękuję w własnem i w imieniu Sokołowa za wyrażone uznanie i przekonany jestem, że do Kongresu następnego uczynimy poważny krok naprzód... Choć obcy w Kongresie naszym widzą pozornie kotłujący chaos, to nic dziwnego, gdy pomyślę, że w przeciągu 12 dni opracowujemy materjał, starczący dla innych parlamentów na wiele miesięcy...“

Weizman poraz pierwszy na tym Kongresie radością tchnie i zadowoleniem, podchodzi do pojedynczych członków prezydjum, Egzekutywy i kierujących osobistości siedzących na trybunie i dłoń ich ściska, cała sala rozbrzmiewa od oklasków, trwających nieprzerwanie aż do opuszczenia trybuny przez Weizmana.

Już dnieć poczęło a fale temperamentów z niesłabnącą mocą raz w raz przelewają się poprzez szeregi delegatów w głąb sali, bielejącej poranną szarzyzną aż po galerje upstrzone tu i ówdzie sylwetą niezmordowanych słuchaczy.

Sprawa rozszerzenia przedstawicieli w Machlakot Haawodah, zniesienie dorocznych konferencyj sjonistycznych, zaniechanie wyboru Egzekutywy, wprowadzenie jednolitego szekla — raz w raz kurzawę istną podnosi gorączkowych oddechów i dyszących namiętności.

Nad rankiem Sokołow dopiero przemówienie wygłosił końcowe. Ten osiwiały wódz do ostatka wytrwał i z zadziwiającą świeżością słowa wyrzucał pełne werwy i optymizmu, jakgdyby Kongres dopiero otwierał.

Z pieśnią na ustach wkraczać poczęto w ulice. U murów Konzerthausu czają się szare mundury straży policyjnej, auta dudnić poczynają, a wiew życia miljonowego miasta wchłania ostatnie dźwięki „Hatikwy“...

Z. F. F.

Nowe ograniczenie imigracji do Ameryki

Jak donoszą z Waszyngtonu, przewodniczący komisji emigracyjnej Kongresu amerykańskiego p. Albert Johnson opracowuje szereg zarządzeń o wysiedleniu z kraju tych imigrantów, którym udało się mimo ograniczeń przybyć do Stanów Zjednoczonych. Johnson pozyskał sobie ostatnio gorących zwolenników wśród amerykańskiej organizacji faszystowskiej „Ku Klu Klan“, która ma poprzeć antyemigracyjne zamiary Johnsona. Johnson zamierza przeprowadzić ustawę, by odtąd przysługiwało komisarzowi imigracyjnemu prawo wysiedlenia z granic kraju osób, które przekroczyły przepisy o emigracji.

Rzemieślnicy żydowscy w Polsce do Organizacji Sjonistycznej

Centralny Żydowski Związek Rzemieślniczy w Polsce przesłał do Egzekutywy Organizacji Sjonistycznej memorjał, w którym zwraca uwagę na ciężkie materjalne położenie rzemieślników żydowskich. Memorjał wzywa Egzekutywę sjonistyczną do gorliwego zajęcia się rzemieślnikami, pragnącymi udać się do Palestyny. Egzekutywa sjonistyczna winna usunąć niesprawiedliwy(?) podział certyfikatów do Palestyny. W Palestynie samej powinni rzemieślnicy żydowscy korzystać z większej, niż dotąd poparcia: Instytucje finansowe Organizacji sjonistycznej — żąda memorjał — mają umożliwić żydowskim rzemieślnikom osiedlenie się w kraju przez popieranie banku rzemieślniczego i kooperatyw rzemieślniczych powstających w Palestynie. Memorjał domaga się następnie udziału reprezentantów sfer rzemieślniczych w biurach palestyńskich celem umożliwienia decydowania w sprawach, dotyczących emigrantów rzemieślników.

Jak wiadomo, część postulatów rzemieślników, zawartych w powyższym memorjale, uwzględnił ostatni Kongres sjonistyczny.

—o-o—

DROBNE WIADOMOŚCI ŻYDOWSKIE.

O DOM AKADEMICKI PRZY UNIWERSYTECIE HEBRAJSKIM W JEROZOLIMIE. Światowy związek akademików żydowskich wydał odezwę, w której nawołuje do składania ofiar na wybudowanie domu akademickiego przy Uniwersytecie Hebrajskim w Jerozolimie, Odezwę podpisał profesor Albert Einstein, Bialik, prof. Chajes, prof. Dubnow, prof. Freund, prof. Maks Lieberman i prof. Schorr.

Dr ZIWIER, dyrektor archiwum miejskiego, zmarł we Wrocławiu. Zmarły był jednym z najlepszych znawców historji Żydów w krajach wschodniej Europy.

FIRMA NIEMIECKA „WARMUTH“ zamierza założyć w Palestynie żydowski bank rolny. Bank będzie miał za zadanie osiedlenie w ciągu kilkudziesięciu lat 60,000 rodzin żydowskich na roli w Palestynie. Plan powyższy będzie urzeczywistniony przy pomocy Keren Hajesod.

WYSTAWA PRODUKCJI PALESTYŃSKIEJ ma być przeniesiona z Wiednia do Lipska na targi jesienne.

SERGIUSZ WEKSLER, słynny żydowski pianista i kompozytor, zdobył pierwszą nagrodę na międzynarodowym konkursie muzyki, zorganizowanym przez francuskie towarzystwo koncertowe.

SZYMON JUSZKIEWICZ.

W sidłach strachu

Powieść współczesna z życia Żydów w Rosji

34.

Cicho, tajemnicze stuknięcie przerwało jego myśli. Oni!

Wstał. Dreszcz przejął go, lecz zaraz począł się przyjaźnie uśmiechać. Młodzi ludzie stali na progu.

— Jesteśmy punktualni — rzekł jeden z uśmiechem. — Prawie dwunasta. Dzień dobry panie Fiszman.

— Dzień dobry, panie Filimanow — odparł Fiszman, podając dłoń.

— Przygotowane?

— Oczywiście gotowe — rzekł Fiszman.

— Usiądźmy więc i zakończmy interes — odrzekł jeden z przybyszów — Dolarów nie mogliśmy otrzymać, przynieśliśmy funty i franki.

— Nie mam nic przeciwko temu — rzekł Fiszman, czując się jakby we śnie. Towar jest doskonały. Brylanty szlifowane w Ameryce.

— Zobaczmy — rzekł jeden.

Fiszman wyciągnął z zanadrza paczkę i ostrożnie rozwinął. Stalowym blaskiem zaświeciły drogie kamienie.

— Dziesięć karatów? — zapytali młodzieńcy dziwnym głosem.

Fiszman spoglądnął ku nim szybko, wpił się w ich wzrok i pomyślał: zginąłem?

— Dziesięć — odparł cicho.

Filimanow wyjął paczkę pieniędzy i złożył na stole.

— Wam jest dobrze — rzekł — ale my musimy chodzić z kontrrewolucją w kieszeni... Przeliczcie pieniądze!

Brylanty zniknęły w ich kieszeniach Fiszman liczył pieniądze.

— Dobrze — skończył Fiszman liczyć. — Bądźcie zdrowi. Więcej się nie zobaczymy. Dziś jeszcze odjeżdżamy — rzekli przybysze.

Odprowadził ich do drzwi, radując się niezmiernie. że wszystko pomyślnie i szybko załatwił. Począł znowu liczyć pieniądze. Naraz zadrżał. Zdawało mu się, że ktoś stoi w pokoju i patrzy na niego. Podniósł wzrok i znowu mu się zdawało, że śni. Do pokoju weszli znów dwaj młodzi nabywcy brylantów, lecz z trzema żołnierzami. Wymierzono ku niemu rewolwery. Przez chwilę myślał, że żołnierze aresztowali przybyszów.

— No, Fiszman — rzekł Filimanow, już bez uśmiechu na twarzy — tak to sprzedajesz brylanty? Weźcie jego burżuja! — krzyknął do żołnierzy.

Żołnierze z rewolwerami posunęli się ku niemu.

— Panie Filimanow! — błagał Fiszman — czemu mnie gubicie?

Lecz w jednej chwili pojąwszy grozę położenia, zamilkł i zakrył dłonią twarz. Przez palce spływały łzy.

— Oddaj walutę, psi synu. Zaraz zarządzimy rewizję i wyszukamy, czego szukamy. A ty — zwrócił się do żołnierza — odprowadź go i uważaj...

Starzec padł na kolana, obejmując ich błagalnym wzrokiem.

— Uwolnijcie mnie — błagał Fiszman jak dziecko.

— Brać go — dozkazał Filimanow — spekulant! — wykrzyknął strasznym głosem. — My was wszystkich — pasorzyty! — wygubimy. Wyprowadzić go... Stefan!..

Wszystko było, jakby snem. Ciągną go. Gdzież jest? na ziemi, czy na innym świecie? Jakby nigdy nie był człowiekiem!

Na podwórzu zebrali się mieszkańcy burżujskich mieszkań i ciekawie przypatrywali się Fiszmanowi, którego wyprowadzano na rękach. Patrzyli zimno na starca, który łkał. Wszak to on ssał krew robotników.

Na ulicy rozległ się nagle nieludzki krzyk. Fiszmanowa zobaczyła męża wśród żołnierzy.

Żołnierz odwrócił się i zagroził nieszczęśliwej kobiecie rewolwerem...

* * *

Urodziny Doroczki udały się wspaniale. Początek był uroczysty, środek wesoły, koniec — nieco lekkomyślny. Wszystko razem wzięte — było piękne, Przedewszystkiem był obecny prezes „sownarchozu“. Wprawdzie tylko przez piętnaście minut, lecz czas ten był jakby tęczą uroczystości. Simotszka był bardzo dumny.

Doroczka doznała wprawdzie wiele przykrości skoro mąż nie przyniósł jej kolczyków, za to inni, Frak, Szpric, Wasia, spisali się świetnie. Skoro tylko odszedł prezes „sownarchozu“, rozpoczęła się pijatyka. Szampan krążył gęsto. Simotszka pijany omal, że nie spoliczkował Wasię, dygnitarza bolszewickiego, za to, że cmoknął Doroczkę w rękę. Wkońcu jednak towarzystwo uspokoiło się. Wasia chrupał w jadalni ciastka Simotszka spał, niektórzy goście drzemali w fotelach. Tańce jednak trwały. Wspaniałe to były zaprawdę urodziny. (C. d. n.)

KRONIKA.

Kraków, 2 września

— ROK SZKOLNY rozpoczął się wczoraj we wszystkich zakładach średnich i powszechnych nabożeństwami. Nauka rozpoczyna się dziś, we środę.

— SŁUCHACZE WYŻSZEJ SZKOŁY WOJENNEJ. W Krakowie bawi wycieczka słuchaczy wyższej szkoły wojennej w liczbie 130 oficerów pod przewodnictwem pułk. sztabu gen. Stachiewicza. Z wycieczką przybył komendant szkoły gen. Serda-Teodorski, oraz instruktorzy francuscy. Na dworcu kolejowym przywitali wycieczkę imieniem D. O. K. pułk. Skoryna oraz komendant Obozu Warownego pułk. Kostrzewski. Wycieczka zwiedzi urządzenia wojskowe i zabytki miasta.

— Z WYŻSZEGO STUDJUM HANDLOWEGO. Jak się dowiadujemy, dyrekcja wyższego studjum handlowego w Krakowie uzyskała na pomieszczenie lokalu szkolnego 11 sal wykładowych w gmachu Akademji handlowej od ul. Kapucyńskiej. Prowizoryczne wpisy przeprowadzone w ub. miesiącu wykazały duże zainteresowanie się młodzieży studjum handlowem, gdyż zapisało się z górą 100 kandydatów, nie licząc słuchaczy instytutu towaroznawczego. Dyrekcja studjum pozyskała następujące siły profesorskie z Uniw. Jag.: rektor Roztworowski, prof. Kumaniecki, prof. Heinrich i prof. Lulek; z Akademji handlowej wykładać będą: prof. Bolland (dyrektor studjum), prof. Żabiński, Dr. Wroniewicz, prof. Sarna i prof. Weight. Jako lektorów zaangażowano prof. Ippolda i prof. Dziewickiego.

— 6-PROCENTOWY PODATEK OD LOKALI NA FUNDUSZ ROZBUDOWY. Magistrat krakowski rozesłał do wszystkich lokatorów nakazy płatnicze z czekami, celem uiszczenia 6 proc. państwowego podatku od lokali na fundusz rozbudowy miast. Termin zapłaty tego podatku za III-ci kwartał upływa z końcem września, zaś za IV kwartał w listopadzie.

— ODROCZONA EKSMISJA URZĘDÓW PAŃSTWOWYCH. Przed kilku dniami donosiliśmy o zarządzeniu na skutek prawomocnego wyroku eksmisji urzędów państwowych mieszczących się w budynku przy ulicy Szujskiego l. 1. Eksmisja miała nastąpić 27 sierpnia, jednak przedstawiciele gen. prokuratorji skarbu zawarli kompromis z właścicielkami domu, mocą którego eksmisja została odłożona do 30. września. Do tego terminu wszystkie urzędy państwowe będą musiały opróżnić dom przy ul. Szujskiego 1.

— ROBOTY WODOCIĄGOWE W KRAKOWIE. Oprócz robót mających na celu zwiększenie konsumcji i produkcji wody, przeprowadza gmina m. Krakowa inwestycje wodociągowe dla potanienia samego ruchu. Do tych robót należą m. in. rekonstrukcja kotłów i zmiana palenisk na ruchome, przez co oszczędza się trzy tonny węgla dziennie, dalej rozbudowa kolejki węglowej i zastąpienie ruchu ręcznego przez lokomotywę i 36 wozów węglowych. Powoduje to szybsze wyładowanie węgla dochodzące do 4 galarów dziennie przy tej samej ilości robotników, podczas gdy dotąd wyładowywano zaledwie jeden galar. W fabrykach zamówione są trzy aparaty dla pompowania wody surowej i elektryczny wyciąg na węgiel. Warsztaty wodociągowe wyposażone są w automaty, jedyne w Polsce dla wyrobu wszystkich części składowych wodomierzy.

— AUTOMOBILE DLA WYWOZU ŚMIECI. Jak wiadomo, gmina krakowska wprowadza obecnie szereg urządzeń automobilowych dla czyszczenia miasta. Prócz dwóch automobilowych skrapiaczy ulic zamówiła gmina 8 samochodów o szczelnie zamykanych karoserjach dla wywozu śmieci i popiołu, które będą używane już w najbliższych miesiącach. Wywóz odbywać się będzie w sposób odpowiadający wymogom sanitarnym, a przytem będzie tańszy niż przy zaprzęgach konnych. Nadto zamówiono dalszych 8 samochodowych skrapiaczy ulic.

250 miljonów dolarów dla Polski!

W ubiegły piątek bawił w Łodzi p. Jackson, przedstawiciel „Guaranty Trust Company“, olbrzymiej amerykańskiej organizacji finansowej.

P. Jackson odbył konferencję z członkami związku włókienniczego, informując się dokładnie o stanie i brakach łódzkiego przemysłu.

O poglądach p. Jacksona na ogólny stan naszych interesów dowiaduje się łódzka „Il. Republika“ co następuje:

Stany Zjednoczone mimo wahań walutowych, które miały miejsce w ostatnich czasach zapatrują się na Polskę jako na czynnik posiadający w Europie wielkie znaczenie i przyszłość. Brak nam jedynie kapitału pieniężnego, który stwarza kredyt oraz pewnych uzupełnień organizacji pracy zarówno państwowej, jak i prywatnej. Obieg pieniężny Polski, według zdania p. Jacksona nie mógł być niższy od 1.500,000,000 złotych posiadamy zaś obecnie zaledwie jedną czwartą tej sumy.

W szczególności zajmuje się Ameryka Polską, jako platformą interesów swych w Rosji, a znaczenie nasze wznaga się w miarę coraz jaśniejszego występowania na jaw faktu, iż niemiecki organizm gospodarczy cierpi na choroby wprost nieuleczalne w tym okresie historji, który obejmuje nasze pokolenie.

Przy pewnych gwarancjach, nie naruszających zresztą naszej suwerenności Polska może otrzymać w Ameryce olbrzymi kredyt 250 miljonów dolarów, któryby odrazu postawił na nogi nasze życie gospodarcze. Wzorem ostatnich słusznych zarządzeń, złoto to mogłoby być ulokowane w Banku Angielskim, a na podstawie zabezpieczenia możnaby emitować u nas banknoty.

Nie wchodząc tymczasem jeszcze w realność całego interesu, zaznaczyć należy, iż jest pocieszającym objawem, że „Guaranty Trust Company“ w obecnej chwili wysyła swego pełnomocnika do Polski.

Rekurs przeciw rozwiązaniu Rady m. Krakowa przed Tryb. Administracyjnym

Jak słychać, w drugiej połowie października br. odbędzie się przed Najwyższym Trybunałem Administracyjnym w Warszawie rozprawa na skutek rekursu b. Rady m. Krakowa przeciw jej rozwiązaniu. Radę miejską mają zastępować na rozprawie prof. Zoll, adw. Dr. Gross i adw. Dr Klimecki. Ze strony ministerstwa spraw wewn. będzie delegat departamentu samorządowego bronił zarządzenia o rozwiązaniu Rady miejskiej i nominacji komisarza rządu.

— CENY NA TARGU wczorajszym były następujące: Nabiał: litr mleka zbieranego 18 do 20 gr, niezbieranego 25—30 gr, kwaśnego 18—20 gr, śmietany słodkiej 50—60 gr, kwaśnej 1.60—2 zł, 1 kg masła 3.50 zł., sera 70—80 gr, kopa jaj 7—7.50 zł, sztuka 12—13 gr, — Owoce: 1 kg. jabłek kraj. 30—70 gr, gruszek 40 gr do 1.60 zł, śliwek 50—80 gr, Drób: Kura 4—5 zł, 1 para kurcząt 3—5 zł, kaczka 3—5 zł. gęś 4—7 zł, Jarzyny: Ziemniaki (100 kg) 7.50 do 8 zł, marchwi 15—20 gr, buraków 10—14 gr, kopa pomidorów 80 gr do 1.30 zł, ogórków 60 gr, do 1.40 zł.

— ZARAZA PŁUCNA U BYDŁA. Z powodu stwierdzenia zarazy płucnej u bydła rogatego w Krakowie w Dz. XI. (Dębniki) magistrat wydał szereg zarządzeń zapobiegawczych. Cały obszar gminy m. Krakowa został zamknięty dla obrotu handlowego bydłem rogatem; przeprowadzenie, wyprowadzenie i wprowadzenie bydła rogatego do Krakowa jest wzbronione z wyjątkiem zwierząt rzeźnych wprowadzonych do Krakowa na obój, które na koszt właściciela zostaną z rogatki pod konwojem odstawione do rzeźni miejskiej. Wprowadzone zwierzęta do Krakowa wypuszczane z powrotem nie będą. Na całym obszarze Krakowa należy aż do odwołania trzymać bydło rogate tylko zamknięte w oborach; wypędzanie bydła z obory na paszę i pojenie poza oborą jest wzbronione. Poddawać rzezi bydło rogate można tylko za zezwoleniem miejskiego urzędu weterynaryjnego pod warunkiem, że sztuki, przeznaczone na rzeź zostaną pod konwojem na koszt właściciela odprowadzone wprost do rzeźni. O każdym wypadku zachorowania lub padnięcia zwierząt, należy natychmiast donieść do Miejskiego Urzędu Weterynaryjnego, padlinę zaś pozostawić w całości na miejscu, aż do przybycia urzędowego lekarza wet. Przewożenie i wywożenie z Krakowa słomy, paszy, ściółki i nawozu jest wzbronione. Przekraczający te zarządzenia karani będą aresztem od 1 dnia do 3 ch miesięcy, względnie grzywną o 10 do 1000 zł.

— UL. FLORJAŃSKA, L. 44, KRAKÓW, kupuje się najkorzystniej płaszcze nieprzemakalne, kurtki skórzane i rękawiczki skórkowe u firmy A. Bros (Narożnik obok Bramy Florjańskiej).

Z sali sądowej.

ODROCZONA ROZPRAWA O ZABÓJSTWO

Onegdaj odbyła się w krakowskim sądzie okr karnym rozprawa przeciw Stanisławowi Rozumkowi (lat 21) z Przewozu k. Krakowa, oskarżonemu o zbrodnię zabójstwa na osobie Michała Wyzgi.

Dnia 29 września 1924 nad ranem znaleziono na drodze wiejskiej koło Przewozu zwłoki denata, a obok drąg długości ponad trzy metry. Podejrzenie o czyn zbrodniczy padło wówczas na dwóch osobników z tej wsi, przeciw którym zastanowiono jednak wkrótce śledztwo jako mylnie skierowane. Dopiero po kilku miesiącach doniósł do policji Mateusz Kardasz, że sprawcą zabójstwa jest Rozumek, który krytycznej nocy w stanie pijanym przechodził tą drogą w towarzystwie Kardasza i Józefa Krz mienia. Wszyscy trzej ukryli się w wiklinie, a na przechodzącego Wyzgę napadł Rozumek, raniąc go kilkakrotnie nożem poczem zadał mu śmiertelny cios drągiem.

Na rozprawie Rozumek nie przyznał się do winy twierdząc, że czynu dokonał Kardasz, przeciw któremu poprzednio zastanowiono śledztwo. Kardasz słuchany na rozprawie jako świadek jakoteż Krz mień, obciążyli Rozumka.

Na wniosek obrony trybunał odroczył rozprawę celem zawezwania zaofiarowanego świadka na okoliczność, że Kardasz miał przed nim przyznać się do faktu pobicia Wyzgi.

Przewodniczył trybunałowi sso. Konopacki, wotowali sso. Horski i sso. dr Morus, oskarżał pr Wołoszczuk, bronił adw. dr Schwarzbart, stronę poszkodowaną zastępował adw. dr Toczewski.

— Tym P. T. Prenumeratorom z Prowincji, którzy nie odnowią bezzwłocznie prenumeraty, wstrzymamy z dniem 10 bm. wysyłkę naszego pisma.

Z TEATRU, LITERATURY I SZTUKI.

— **Z TEATRU IM. J. SLOWACKIEGO.** Dzisiaj po raz ostatni na przedstawieniu wieczornem utwór J. Korzeniowskiego „Złote kajdany“. Jutro rozpoczyna się cykl Fredry, który w tym roku trwać będzie przez cały sezon. Pierwsze przedstawienie cyklu którem będzie „Zemsta“, uświetnione będzie gościnnym udziałem Jerzego Leszczyńskiego, niepo równanego odtwórcy Papkina. J. Leszczyński grać będzie tę sławną swoją rolę tylko jeden raz. Reszta obsady niezmieniona. W sobotę pierwsza wielka premjera sezonu, którą będzie najwybitniejsza nowość ostatniego sezonu paryskiego, Flersa i Croisseta pt. „Nowi panowie“. Jerzy Leszczyński gra w niej rolę młodego elektromontera, który w dzisiejszym ustroju powojennym pnie się po coraz wyższych szczeblach karjery politycznej aż do portfelu ministra pracy. Gościna świetnego artysty potrwa tylko krótki czas. Przypomina się, że abonamenty stałych miejsc na premjery i drugie przedstawienia przyjmuje administracja codzień od godz. 5—7 wiecz

— **TEATR OPERETKA NOWOSCI** przy ul. Rajskiej 12 gra we srodę 2 bm. i czwartek 3 bm. ulubioną powszechnie operetkę Kalmana „Hrabina Marica“ z dwukrotnym występem lwowskiej śpiewaczki p. Marji Wrońskiej oraz udziałem pp Romaniszyna, Orlińskiego, dyr. Pilarskiego, Rewskiego, Tadeusza Pilarskiego młodszego, Halmirskiej, oraz w balecie Piotrowskiego i Popielewskiej. Dyryguje kapelmistrz Miszczak.

W piątek widowisko, zawieszone z powodu generalnej próby z arcywesołej operetki Jacobiego „Targ na dziewczęta“, która ujrzy światło kinkietów w sobotę 5 bm. Reżyseruje p. Józefowicz.

Dyrekcja podaje do wiadomości, że bony na 50% zniżki cen biletów dla zrzeszeń urzędników, nauczycieli robotników, wojskowości, korporacyj etc. podejmować można w Sekretarjacie, Rajska 12 od 11—1 w poł. i 5—7 popoł.

TEATR MIEJSKI IM. J. SLOWACKIEGO

Środa: „Złote kajdany“.
Czwartek: „Zemsta“.

OPERETKA

Środa: „Hrabina Marica“.
Czwartek: „Hrabina Marica“.

REPERTUARY KIN KRAKOWSKICH

WARSZAWA: 1) „Pod maską lampartów“. Sensacyjny dramat w 7-miu aktach z murzynem Pinegerem w roli gł. 2) „Koszmarna noc Filipka“. Arcywesoła komedja.

UCIECHA: „Ulica miljarderów“. Sensacyjny dramat wytw. „Paramount“ w 8-miu aktach.

NOWOŚCI: „Wrogowie ludzkości“. (Czterech jeźdźców Apokalipsy). Wielki dramat w 12 aktach z Rudolfem Valentino w roli głównej.

SZTUKA: 1) „Kto zabił“. Dramat kryminalny w 7-miu aktach z Betty Compson w roli gł. 2) „Niedziela na plaży“. Komiczna farsa w 2 aktach.

Z kraju.

IMIENINY ŻEROMSKIEGO. Na dzisiaj. 2 bm. przypadają imieniny wielkiego pisarza, który od kilku miesięcy bawi na kuracji w Konstancinie. W stanie jego zdrowia zaszła znaczna poprawa, tak, że będzie w dniu dzisiejszym mógł przyjąć delegacje Związku autorów dramatycznych i Polskiego Klubu Literackiego, które wybierają się do Konstancina celem złożenia Żeromskiemu gratulacyj imieninowych i życzeń szybkiego powrotu do zdrowia.

Z KRYNICY otrzymujemy zażalenia na sposób urzędowania tamtejszego inspektora policji zdrojowej. P. inspektor nagabuje gości na deptaku żądając legitymacji, u siebie w biurze obraża kuracjuszy, nieraz nawet bije i aresztuje, choć policja zdrojowa nie ma do tego prawa, gdyż od tego jest policja państwowa, do której policja zdrojowa winna się w każdym poszczególnym wypadku wymagającym interwencji odnosić. P. Icka Lupka z Chmielnika, inwalidę, który się zgłosił po należące mu się bilety ulgowe, pobił p. inspektor, aresztował i wydalił z Krynicy, mimo że Lupek przybył do Krynicy w celach kuracyjnych. P. Wolf Zeiner został przez p. inspektora za pośrednictwo przy wyszukiwaniu mieszkań dla kuracjuszy ukarany 3-dniowym aresztem lub grzywną 30 zł a mimo że wniósł sprzeciw, został osadzony w areszcie, gdzie mu dopiero na drugi dzień wręczono osąd z tem, że rekurs nie (!) wstrzymuje wykonania kary. Dla towarzystwa dodano mu w areszcie... cygankę, zamiast... pożywienia. Również kuracjusz p. Rabinowicz został przez p. inspektora dotkliwie pobity.

Byłoby bardzo pożądanem, aby Zarząd kąpielowy wglądnął w te stosunki i postarał się o ich sanację. Zdaje się, że p. inspektor policji zdrojowej do pełnienia tej funkcji, wymagającej bądźcobądź taktu i grzeczności, się nie nadaje.

WYBORY DO RADY M. W BĘDZINIE. Wczoraj odbyły się tu oddawna zapowiedziane wybory do Rady miejskiej. Zgłoszono 10 list. Wyniki wyborów są następujące: Zjednoczenie Polskie otrzymało 6 mandatów, PPS. 9 mandatów, Lista Pracy — 6, Zjednoczenie Żydowskie — 10, Ceire Sjon — 1. Razem 32 mandaty.

PRZEMYTNICTWO TYTONIU DO POLSKI. Z Tczewa donoszą, że polskie władze celne wykryły w jednej z wiosek na pograniczu gdańskiem wielki skład przemycanych z Gdańska wyrobów tytoniowych. W składzie tym znaleziono 4 centnary tytoniu 35.000 papierosów i 5.000 cygar.

SZCZEGÓŁY OSZUKAŃCZEJ AFERY BANKOWEJ WE LWOWIE. Jak donosi „Gazeta Poranna“ Pistyner z początkiem lipca bawił w Londynie, starając się w bankach angielskich uzyskać większą pożyczkę, co mu się też początkowo powiodło, gdyż jedno z konsorcjów udzieliło mu 88.000 funtów szterlingów pożyczki, a na wiadomość o wybuchu wojny celnej między Polską a Niemcami pożyczkę tę cofnięto. To było momentem krytycznym w akcji Pistynera, którego dotychczasowe powodzenie we wszystkich przedsiębiorstwach załamało się w ten sposób zupełnie.

ZE ŚWIATA.

Radjo woła o krew

Pewnego wieczoru usłyszało kilka miljonów Anglików posiadających w domu radjo wołanie o krew: w szpitalu na Queensquare w Londynie leżał w agonji 25-letni inwalida wojenny, który zapadł był na malarję w Mezopotamji. Lekarze orzekli, iż tylko transfuzja krwi może jeszcze uratować biedaka. Ale od kogo zażądać tej ofiary? Inwalida nie miał ani brata, ani przyjaciela, ani krewnego, któryby zechciał dać mu trochę życiodawczej krwi.

I oto British Broadcasting Company rozesłała we wszystkie strony Anglji iskrowe wezwanie do okazania pomocy umierającemu. Na apel odpowiedziało natychmiast czterdziestu abonentów radjo. Telefonicznie zawiadomili szpital, iż gotowi są natychmiast przyjechać na miejsce i poddać się operacji, ofiarować swą krew dla uratowania życia nieznanemu człowiekowi. A z tych czterdziestu 27 mieszkało poza Londynem.

Najczarniejszy pesymista i mizantrop musi nabrać otuchy wobec takich dokumentów ofiarności ludzkiej.

Bernard Shaw w walce z frakiem

Gdy Bernard Shaw stawiał swe pierwsze kroki na niwie publicystycznej w roli krytyka teatralnego „Saturday Reviev“, dyrektorzy teatrów byli oburzeni nietylko na ton jego krytyk, pozbawiony wszelkiego szacunku, ale przedewszystkiem na jego zachowanie się w teatrze i na nieodpowiednie ubranie w jakiem przychodził na przedstawienia. Jeżeli np. na scenie jakiś aktor grzmiał patetyczną tyradę, Bernard Shaw wybuchał zawsze głośnym śmiechem. Było to niemniej oburzające jak sposób, w jaki krytyk ten rozwalał się na fotelu w swem szarem, pogniecionem ubraniu. Pewnego wieczoru, woźny z polecenia dyrekcji oświadczył mu że nie wpuści go na salę, gdyż nie jest przepisowo ubrany.

Shaw nie dał sobie tego dwa razy powtórzyć i natychmiast zdjął marynarkę.

„Ależ nie o to idzie“, powstrzymał go woźny. „Musi pan tak się ubrać, jak cała publiczność“.

Shaw rozejrzał się dokoła i spostrzegłszy kilka zbytnio wydekoltowanych dam, dodał gniewnie: „Nie wymagacie chyba, abym wzorem waszej publiczności zdjął również koszulkę?“ Mimo to obstalował sobie frak i posłał dyrektorowi teatru rachunek od krawca.

Dyrektor zapłacił i od tej chwili Shaw mógł chodzić na premjery w swoim marynarkowym garniturze.

Skazany sam sobie podwyższa karę

Przed sądem opolskim stanął w tych dniach niezwykły przestępca robotnik, Sylwester Walek, oskarżony po raz 15 o kradzież. Pracował on w Chrapkowicach u pewnego przedsiębiorcy i wedle jego zeznań uważał, że płaca jego była zbyt niska. Aby sobie tę stratę wynagrodzić, zakradł się do swego chlebodawcy i zabrał kilka ubrań i laskę. Prokurator zażądał 2 i pół roku domu karnego. Wniosek ten jednak oskarżony sam odrzucił jako zbyt łagodny, wobec tego sąd przychylił się do życzenia oskarżonego i skazał go na 5 lat domu karnego i 5 lat utraty praw honorowych.

Ze sportu

BUDAPESZT. M. T. K.—F. T. C. 4 1 (2:0). Decydujące zawody o mistrzostwo Węgier wygrał zasłużenie M. T. K. pokonując swego rywala. F. T. C. 4.1.

TYGODNIK SPORTOWY, pierwsze i bezsprzecznie najpopularniejsze pismo sportowe w Polsce, przestało wychodzić z powodu trudności finansowych. W piśmie tem miały wszystkie kluby sportowe zawsze swego obrońcę. Sport polski straciłby wiele na wypadek zupełnej likwidacji pisma, które niejednokrotnie przyczyniało się do propagandy sportu w Polsce. Podobno powstaje komitet finansowy, który ma zamiar utrzymać Tyg. Sport. Prawie wszystkie kluby poza miejscowe, tak z miast wielkich jak i prowincji energicznie się tego domagają.

JOHANNSON, prezes szwedzkiego związku piłki nożnej, został odznaczony orderem Białego Lwa przez prezydenta Czechosłowacji.

KOLARSKIE ZAWODY MIĘDZYNARODOWE odbędą się w dn. 6, 8 10 i 13 bm. w Warszawie.

— WYŚCIG KOLARSKI KRAKÓW—ZAKOPANE 108 km. Sekcja Cyklistów i Motorzystów ŻKS. „Makkabi“ w Krakowie, urządza dnia 13 września br. kolarski wyścig dystansowy Kraków—Zakopane Start w w Krakowie, o godz. 7-mej rano przy rogatce mogilańskiej, meta w Zakopanem na Kamieńcu. Do zawodów zgłosiło się szereg najwybitniejszych kolarzy dystansowych. Sensację budzi zgłoszenie się olimpijczyka Łazarskiego, mistrza Polski na torze, który z powodu braku toru w Krakowie próbuje w tym biegu swe siły na szosie. Zwycięzca otrzymuje duży złoty żeton oraz wspaniały puhar, ofiarowany przez firmę Arnold Weissmann w Krakowie, dalsi zaś zwycięzcy, otrzymują prócz żetonów złotych i srebrnych cenne nagrody honorowe, ofiarowane przez szereg firm krakowskich. Dalsze zgłoszenia wraz z wpisowem zł 3 od siodła, przyjmuje do dnia 10 bm. Aleksander Choczner, Kraków, ul. Jasna 2.

Przegląd gospodarczy.

Ostateczna likwidacja koncernu Stinnesa

Dom Bankowy Henryk Schreder i Co w Londynie i Nowojorska grupa banków Dillona zakupiły niemiecko- luksemburskie akcje Stinnesa. Portfel akcji należący do Stinnesa przedstawiał wartość nominalną 21 milj. marek i stanowił pod względem wartości faktycznej, kursowej 62 proc. wartości nominalnej, faktycznie zaś uzyskano za te akcje 52 proc. Tranzakcja ta posiada nadzwyczajnie doniosłe znaczenie. Niemiecko- luksemburskie towarzystwo należało do Stinnesa jeszcze przed wojną. W ten sposób uwidocznia się stan rzeczy, w którym i przedwojenny majątek Stinnesa podlega likwidacji. Sprzedaż ta przy nieproporcjonalnie niskiej cenie dowodzi, że konsorcjum bankowe wyzyskuje ciężkie położenie koncernu w celu przeprowadzenia ostatecznej jego likwidacji. Wreszcie kryzys koncernu Stinnesa doprowadził do rozdrobnienia majątku posiadającego faktycznie znaczenie dla gospodarstwa narodowego Niemiec. Według pogłosek Dom Bankowy Schredera nabył portfel akcji Stinnesa dla rządu angielskiego, który ma nadzieję przy pomocy tych akcji przyczynić się do niemiecko- francuskiego porozumienia gospodarczego.

HANDEL

(w) HANDEL POLSKO-ROSYJSKI. Dnia 22 sierpnia br. została w Moskwie podpisana umowa pomiędzy Narkomwniesztorgiem a przemysłowcami polskimi w sprawie zorganizowania handlu polsko-rosyjskiego. W tym celu stworzone zostanie towarzystwo pod nazwą: Sowpoltorg.

(w) RATYFIKACJA UMOWY POLSKO- WĘGIERSKIEJ. Ustawa z 22 lipca br. ratyfikowana została konwencja handlowa między Polską a Węgrami.

PRZYWÓZ RYB DO POLSKI. W ciągu pierwszego półrocza 1925 przywieziono do Polski ryb morskich i rzecznych we wszelkich postaciach 5,675 tonn, wartości 7,160 tysięcy złotych, wobec 2301 tonn wartości 3,122 tysiące złotych w pierwszym półroczu 1924. Niewątpliwie ryby należy zaliczyć do towarów zbytkownych. Cyfry te świadczą bardzo nie korzystnie o polskim konsumencie.

(w) POŚREDNICTWO LONDYŃSKIEJ IZBY HANDLOWEJ. Izba handlowa w Londynie proponuje pośrednictwo przy nawiązaniu stosunków eksportowych i importowych firm polskich z rynkiem angielskim.

Odpowiednie deklaracje, które należy dokładnie wypełnić, można otrzymać w miejskim Urzędzie Targu Poznańskiego gdzie jest również do przejrzenia lista eksporterów angielskich towarów kolonialnych, oraz importerów krochmalu i mąki kartoflanej.

PRZEMYSŁ

(w) ULGI PODATKOWE OD KAPITAŁÓW. Na mocy ustawy z 20 lipca br. zwolnione zostały od podatków od kapitałów i rent, przychody z kapitałów należących do osób fizycznych i prawnych, mających miejsce stałego zamieszkania, względnie siedzibę zagraniczą.

Zwolnione zostały również od tego podatku obligacje, emitowane przez związki samorządowe, instytucje kredytowe i przedsiębiorstwa przemysłowe.

KOMUNIKACJA

TELEGRAMY DO STANÓW ZJEDNOCZONYCH I KANADY. Generalna Dyrekcja Poczt i Telegrafów komunikuje, że do Stanów Zjednoczonych i Kanady, można już nadawać telegramy pilne, przesyłane przez stację radjową w Warszawie. Przy taryfowaniu tych telegramów obowiązuje opłata potrójna.

FINANSE

NIEDOBÓR SKARBOWY W CZERWCU I LIPCU. W wykonaniu preliminowanych dochodów i wydatków skarbowych w czerwcu i lipcu nastąpiła przewyżka wydatków nad dochodami: w czerwcu 17 miljonów złotych, w lipcu 44 miljonów złotych. Przyczyną tego były oprócz zmniejszenia dochodów, zwiększenie wydatków. Jak wiadomo Skarb Państwa posiadał w ciągu poprzednich miesięcy stałe nadwyżki, zachodzi więc w tens posób jedynie wyrównanie państwowego budżetu. Zapasy kasowe nagromadzone w ciągu pierwszych miesięcy br. zostały uszczuplone. Niedobór w miesiącach letnich jest przejawem normalnym w gospodarce państwowej.

Z giełdy.

— GIEŁDA KRAKOWSKA z 1 bm. (w nawiasie kursy z 31 u. m.) P. Bank Przemysłowy 0.20—0.19 (0.15) Chodorów 3.05, Chybie 4.10.

W obrotach prywatnych płacono za dolary 5.75—5.85.

Giełda warszawska z dnia 1 b. m. (PAT.). Cyfry w złotych. Dolary Stanów Zjedn. tranz. 5·63 [illegible]ony złote —— pożyczka złota 68·— milionówka —— [illegible]poczka dolarowa 57·25

Czeki: Belgja tranz. 27·13, Holandja tranz. 208·40 Londyn tran. 27·35, Nowy Jork tranz. 563·— Paryż tranz. 26·40, Praga tranz. 16·71, Szwajcarja tranz. 108·10, Wiedeń tranz. 80·10, Włochy tranz. 21·40,

Giełda warszawska z dnia 1 b. m. (PAT) **Akcye.** Cyfry w złotych. Bank Małopolski Kraków 0·2, Bank Przemysłowy Lwów 0·22, Bank Zw. Sp. Zar. Poznań [illegible]50 Puls 0·[illegible], Wild 2·10, Cukier Warszawa 1·80, Cegielski 0·31, Ursus 1·10, Parowozy 0·40, Zawiercie 8·— Żegluga 0·19, Polska nafta 0·40, Siła i Światło 0·26 Chmielów 0·40, Starachowice 1·45, Pocisk 1·24, Zieleniewski 10·75, Żyrardów 6·35, Chodorów 3·—.

Giełda wiedeńska z dnia 1 b. m. (PAT), **Dewizy.** Amsterdam 285[illegible]5, Zagrzeb i Belgrad 1263, Berlin 16838, Bruksela 3186, Budapeszt 9940, Bukareszt 3[illegible]2, Chrystania 148[illegible], Kopenhaga 1780, Londyn [illegible]436, Madryt 10130, Medjolan 2667, Nowy Jork 70785, Paryż [illegible]34[illegible], Praga 2097, Sofja 511, Sztokholm 18970, Warszawa [illegible]2[illegible]—123·[illegible] Zurych 13687, Dolary 708·10, Belgijskie [illegible]17[illegible] bułgarskie 51[illegible]—, duńskie [illegible]7[illegible] marki niemieckie [illegible]6785, angielskie 3437, francuskie 33[illegible], holenderskie [illegible]8350, włoskie [illegible]702, jugosłowiańskie 1[illegible]64, norweskie 1265 polskie 123—, rumuńskie [illegible]61, szwedzkie 18[illegible], szwajcarskie 13[illegible]0 hiszpańskie 101[illegible], czeskie 20·95, węgierskie [illegible]26[illegible] tureckie [illegible]260,

Akcje: Zieleniewski [illegible]40,— Silesja 8·1 [illegible] 182 [illegible] Karpaty [illegible]12,1 Galicja 80[illegible], [illegible] 50·2 Bank Małopolski [illegible]2 [illegible] [illegible] [illegible] 68 —

Papiery lokacyjne. austr. renta kor. 2·1, renta złota 2·[illegible], losy tureckie [illegible]65·—, Bodenkredit 179·— austr. zak. kred. 1[illegible]—, koleje austr. [illegible]2

Zurych, 1. 9 PAT. Paryż 24.25, Londyn 25.00, Nowy Jork 5.14,7, Belgja 23.30, Włochy 19.55 Hiszpanja 73.90, Holandja 208, Berlin 1.22, Wiedeń 72.73, Sztokholm 138.75, Oslo 108.25, Kopenhaga 128.75, Sofja 3.75, Praga 15.30, Warszawa 92.50, Budapeszt 0.72.6 Białogród 9.22 i pół, Ateny 7.65, Konstantynopol 2.97, Bukareszt 2.60, Helsingfors 13, Buenos Aires 206.25. Tendencja utrwalająca.

TELEGRAMY.

Likwidacja przedsiębiorstwa Korfantego na Górnym Śląsku

Wiedeń, 1 9. PAT. „Neue Freie Presse“ donosi z Berlina: Katowicki Bank dla handlu i przemysłu zamknął w sobotę swoje kasy. — Bank ten jest własnością Korfantego. Wychodzący w Katowicach dziennik „Polonja“ został przed kilku dniami sprzedany.

Komisja królewska dla badania kwestji węglowej w Anglji

Herbert Samuel przewodniczącym

Londyn, 1 9. PAT. Królewska komisja kontrolująca dla uregulowania kwestji węglowej w Anglji ukonstytuuje się za kilka dni, poczem będzie ogłoszony jej skład. Przewodniczącym będzie Herbert Samuel, były wysoki komisarz w Palestynie, który już oświadczył, że urząd ten przyjmuje.

Zniżka ceł na towary z Francji

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 1. 9 Sin. Wedle konwencji handlowej z Francją, cło dla towarów francuskich było o 30 proc. tańsze. Na podstawie tej umowy celnej, która miała zrewidować przepisy poprzednie zostało cło na towary francuskie zniżone o dalszych 40 proc. tak, że zniżka cła wynosi obecnie 70 proc.

Krążownik angielski na Morzu Czarnem

Wiedeń, 1 9. PAT. „Neue Fr. Presse“ donosi z Konstantynopola: Opinja publiczna Turcji zaniepokojona jest przejazdem przez Bosfor dwóch krążowników angielskich Frebishera i Dragon'a. Obecność dwóch wielkich krążowników angielkich na Morzu Czarnem daje Anglji przewagę. Krążowniki zarzuciły kotwicę pod Warną. Mainy one przyjechać na Morze Czarne celem studjów. W najbliższych dniach przybędą oba krążowniki do Konstantynopola. Ze strony angielskiej oświadczają, że celem krążowników jest odwiedzenie wód bułgarskich.

Rokowania o utworzenie nowego rządu trwają

Marszałek Rataj kandydatem na premiera.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 1. 9. Sin. Mimo odmownego załatwienia propozycji Wyzwolenia w sprawie natychmiastowego zwołania sejmu, rokowania w spraiwe utworzenia nowego rządu trwają w dalszym ciągu. Prawie wszystkie stronnictwa wypowiedziały się za rozszerzeniem koalicji i wytworzeniem rządu pod hasłem ratowania sytuacji gospodarczej, a porzucenia sporów politycznych. Gdyby ta kombinacja nie doszła do skutku, wyłania isę kombinacja nowa, utworzenia rządu urzędniczego, bez ministra Grabskiego.

I jedna i druga kombinacja bierze w rachubę marsz. sejmu Rataja jako prezesa Rady ministrów.

Dalsze rozmowy i pertraktacje na ten temat będą się toczyły w Zakopanem, dokąd wybierają się marszałek aRtaj i szereg posłów.

Delegacja Koła żyd. u marszałka Rataja

Warszawa, 1 9. PAT. Marszałek Rataj przyjął prezesa Koła żydowskiego pos. Rozmarina i pos. Wiślickiego, z którymi w godzinnej rozmowie omawiał sprawy gospodarcze i obecną sytuację polityczną. Równocześnie marszałek Rataj dowiadywał się o ewentualne stanowisko Koła żydowskiego wobec projektu wcześniejszego zwołania sejmu i omawianych kombinacyj politycznych.

Konferencja Wyzwolenia z prem. Grabskim

Warszawa, 1 9. Sin. Delegacja Wyzwolenia odbyła dziś wieczorem dłuższą konferencję z premierem Grabskim na temat obecnej sytuacji gospodarczej.

Obrady stronnictw sejmowych

Z. L. N. wobec ugody polsko-żydowskiej. — Obrady Piasta

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 1. 9. Sin. Dziś odbyło się posiedzenie zarządu głównego Związku Ludowo Narodowego, na którem m. in. pos. Kozicki wygłosił referat o sytuacji międzynarodowej.

Wśród szeregu rezolucji przyjęto też rezolucję w sprawie żydowskiej tej treści, że program stronnictwa w tej sprawie mimo akcji rządu nie uległ zmianie i że oświadczenie min. spraw zagranicznych o rzekomem stanowisku Z. L. N. w tej kwestji, podawane przez pisma żydowskie pozbawione jest wszelkiej podstawy.

* * *

Warszawa, 1. 9. Sin. Zarząd główny stronnictwa P. S. L. Piasta odbywał dzij swe obrady. Referat o sytuacji gospodarczej wygłosił pos. Szydłowski, referat polityczny pos. Kiernik. —

Jutro uda się delegacja Piasta do premjera Grabskiego.

Flota francuska i hiszpańska bombarduje wybrzeże Riffu

(Telegram własny „Nowego Dziennika")

Paryż, 1. 9 (K.) Dziś nad ranem rozpoczęły floty francuska i hiszpańska ostrzeliwać wybrzeże Riffu w zatoce Alhuzemas. Ogień rozpoczęty o godzinie 3 nad ranem trwał przez 2 godziny.

Riffenowie ponieśli ciężkie straty. Blokada wybrzeża Riffu przez floty francusko-hiszpańsko-angielskie jest zupełna. Dowóz broni dla Riffenów jest uniemożliwiony.

Czy marszałek Lyautey wróci do Marokka?

Paryż, 1. 9 PAT. Dzisiejsze dzienniki poranne uważają za możliwe, że marszałek Lyautey na prośbę Painlevego pozostanie jeszcze przez kilka dni w Paryżu, aby udzielić wyczerpujących informacyj prezydentowi ministrów Painlevemu w związku z wypadkami rozrgywającemi się w Marokku.

Sytuacja w Syrji

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń, 1. 9 (D.) Z Jerozolimy donoszą: Dziś nadeszly do Syrji posiłki francuskie w sile 1.500 żołnierzy. Dalszy 1.000 żołnierzy znajduje się w drodze. Razem obecnie znajduje się w Syrji 10.000-na armja francuska. Wszystko to wskazuje na to, że sytuacja w Syrji nie jest jeszcze zupełnie opanowaną. Dwie kompanje francuskie znajdują się dotąd w niewoli. Niedawno zostało 100 żołnierzy francuskich wymienionych za 2 przywódców Druzów.

Obrady nad reformą rolną w komisji senackiej

Warszawa, 1 9 PAT Senacka podkomisja do sprawy reformy rolnej w dalszym ciągu obradowała nad projektem ustawy o wykonaniu reformy rolnej. Przedyskutowano na dzisiejszem posiedzeniu kolejne artykuły projektu do 64 włącznie. W toku obrad zgłoszono około 200 poprawek, dla których uzgodnienia przerwano obrady podkomisji do jutra do godz. 10 rano.

Fantastyczne pogłoski o akcji politycznej Zjazdu Ziemian w Warszawie

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 1 9. Sin. W najbliższych dniach odbędzie się w Warszawie zjazd związków ziemian, zwołany w celu zaprotestowania przeciwko ustawie o wykonaniu reformy rolnej, która obecnie weszła pod obrady podkomisji senackiej. W związku ze zjazdem ziemian krążą po stolicy najfantastyczniejsze pogłoski o oficerach rezerwy i o spodziewanych awanturach faszystowskich.

Upadłość Banku dla Handlu i Przemysłu

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 1. 9 Sin. Komitet bankowy ministerstwa skarbu rozpatrywał memorjał banku dla Handłu i Przemysłu który jak wiadomo, popadł w trudności finansowe. Bank domaga się w memorjałe rządowej pomocy dla sanacji. Jak wiadomo, w zarządzie banku zasiadają m. in. pos. Korfanty, Zdziechowski i Osiecki (patrz telegram na str. 7. — Red.)

„Strejk" towarzystw okrętowych w Polsce

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 1. 9. Sin. Towarzystwa okrętowe działające na terenie Polski, trwały od pewnego czasu w strejku, gdyż nie chciały wznawiać kencesji z powodu zbyt wielkich opłat. Mimo tego dziś po kilku tygodniach trwania „strejku" wykupiły koncesje na t. zw. linje łamane w cenie po 36 tysięcy złotych.

Konferencja bałtycka z końcem listopada

Ryga, 1. 9 PAT. Rząd łotewski zwrócił się do Estonji z prośbą o odroczenie na koniec listopada konferencji ministrów spraw zagranicznych Finlandji, Estonji, Łotwy i Polski. Równocześnie rząd łotewski wyraża zgodę na propozycję Estonji w sprawie konferencji delegacji państw bałtyckich w dniu 5 września w Genewie. Na konferencji ma być omówiona współpraca państw bałtyckich na VI-tem ogólnem zgromadzeniu Ligi narodów.

Pożar w parku lotniczym w Fezie

Fez, 1. 9 PAT. W tutejszym parku lotniczym wybuchł ostatniej nocy pożar, który wyrządził wielkie straty.

Strejk górników w St. Zjedn.

Filadelfja, 1. 9 PAT. Dziś w nocy przerwano pracę w 828 kopalniach antracytu. Porzuciło pracę 150.000 górników.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń, 1. 9 (D.) Z Nowego Jorku donoszą: Strejk górników w kopalniach węgla objął prawie wszystkie kopalnie. Pogorszenie sytuacji nastąpiło w chwili, kiedy prezydent Coolidge odrzucił propozycję interwencji. 270 kopalń stanęło, 185.000 górników wstrzymało się od pracy. Dla uniknięcia zalewu kopalń górnicy ustanowili straż bezpieczeństwa, liczącą 10.000 osób.

Rokowania włosko-amerykańskie w sprawie długów

Wiedeń, 1. 9 (D.) Z Waszyngtonu donoszą: 15 października rozpoczną się rokowania z Włochami w sprawie uregulowania długów wojennych. Rokowania z Francją też rozpoczną się w październiku i jest nadzieja ukończenia ich w ciągu 8-miu dni.

Także Rumunja wysyła delegację dla rokowań w sprawie długów do St. Zjednoczonych.

Działalność Hindenburga

(Telefonem od naszego korespondenta)

Berlin, 1. 9 (T.) Hindenburg wydał dziś rozporządzenie znoszące dawne postanowienie Eberta w sprawie zakazu noszenia dawnych uniformów cesarskich. Wydanie rozporządzenia tego umotywowane jest tem, że różne sądy niemieckie wydawały w tej sprawie odmienne wyroki.

Przesadna gorliwość komunistów niemieckich

Berlin, 1. 9 (T.) Trzecia międzynarodówka wystosowała ostry list do niemieckiej partji komunistycznej, zarzucający, że przez „ultra-komunistyczną" działalność szkodzi interesom trzeciej międzynarodówki. Pismo żąda natychmiastowego zaprzestania zbyt radykalnych działalności.

Strejk bankowców w Paryżu trwa

Paryż, 1. 9 PAT. Strejkujący pracownicy bankowi postanowili dzisiaj 4.571 głosami przeciwko 1.295 kontynuować strejk.

Echa wyroku na Lermana

Jassy. (ŻAT) Trybunał apelacyjny rozpatrzył apelację prof. Cuza i furmana żydowskiego, wniesioną przeciw wyrokowi sądu pierwszej instancji. Trybunał odrzucił apelację obu stron i zatwierdził wyrok pierwszej instancji, skazujący Lermana na 3 miesiące więzienia. Lerman przyjął decyzję sądu z zupełnym spokojem.

W czasie rozpraw sądowych panował w mieście spokój. Patrole policji krążyły po mieście, oraz wokoło gmachu sądu, do którego wpuszczono jedynie oskarżonego, adwokatów i przedstawicieli prasy.

— Minister kolei żelaznych w Czechosłowacji wyraził gotowość podjęcia rokowań w sprawie ponownej zniżki taryfy tranzytu dla węgla.

— **POSIEDZENIE WYDZIAŁU ŻYD. TOW GIMN.** odbędzie się we czwartek, dnia 3 bm. punktualnie o godzinie 7.30 wieczór.

Rozkład jazdy pociągów osobowych
ważny od 5 czerwca 1925 r.

Odjazd z Krakowa do	Godzina	Przyjazd do Krakowa z	Godzina
Warszawy Z. (sezon)	0·30	**Lwowa**	0·23
Wiednia	0·50	**Piotrowic**	1·48
Lwowa (Bukaresztu)	2·20	**Wiednia**	1·42
Zakopanego	2·35	**Warszawy** (sezon)	2·08
N. Sącza p. Tarnów	2·50	Łodzi	5·06
Krynicy (sezon)	2·56	Krynicy przez Tarnów	5·20
Niepołomic (sezon)	4·10	Zakopanego	5·40
Piotrowic-Katowic	4.20	**Poznania**	5·56
Lwowa	6·35	**Warszawy**	6·15
(Poł. do N. Sącza)		Słotwiny-Brzeska	6·30
Katowic Z.	7·00	Lwowa	6.43
Piotrowic	7·12	N. Sącza p. Chabówkę	6·50
Zakopanego	7·30	Kocmyrzowa-Grzegórzki	6·55
Lwowa	7·40	Dziedzic	7·20
Oświęcimia p. Skawinę	8·10	Wieliczki	7·22
z Krakowa-Płaszowa		Rozwadowa	7·40
Wieliczki	8·20	Oświęcimia p. Skawinę	7·47
Warszawy Z	8·45	Warszawy	8·15
N. Sącza via Sucha	8·50	via Radom-Dęblin	
Kocmyrzowa z Grzegórz.	9·20	Niepołomic	8·15
Poznania Z. p. Katowice	10·05	Katowic	8·30
Żywca	10·20	Piotrowic	9·15
N. Sącza p. Tarnów	11·05	Lwowa	9·45
Krynicy	11·15	**Gdańska**	10·05
Lwowa	11·45	Cieszyna	10·40
Lwowa	13·15		
Katowic	13·20	Wieliczki	12·20
Zakopanego N. Sącza	13·30	Kocmyrzowa	12·30
Kocmyrzowa	13·40	**Katowic** (Berlina)	12·59
Wieliczki	13·50	Lwowa	13.40
Słotwiny Brzeska	14·00	Zakopanego	15·05
(w soboty)		Skawiny	15·05
Warszawy Z.	14·11	Piotrowic	15·15
Oświęcimia p. Skawinę	14·10	Tarnowa-Krynicy	15·45
Piotrowic	14·20	Katowic	16·05
Niepołomic	14·30	**Lwowa** (Bukaresztu)	16·15
Przemyśla	15·25	Warszawy	16·43
(Poł. do N. Sącza)		Niepołomic	17·00
Trzebini	16·15	Lwowa	17·25
Słotwiny-Brzeska	16·25	Wieliczki	18·45
(codziennie prócz sobót)		Kocmyrzowa	19·00
Katowic (Berlina)	16·56	do Grzegórzek	
Wiednia z Bielska pośp.	17·55	Piotrowic	19·15
Bielska (Cieszyna)	17·55	N. Sącza p. Chabówkę	20·20
Gdańska	19·00	Poznania przez Katowice	20·37
Katowic	19·10	Przemyśla	20·50
Warszawy	19·15	**Zakopanego**	21·00
Bochni	19·20	Katowic	22·10
Warszawy Z.	19·30	**Lwowa**	21·48
Nowego Sącza	19·30	Żywca	22·50
Rozwadowa	20·05	**Warszawy**	23·05
Wieliczki	20·10	**Zakopanego** (sezon)	23·20
Kocmyrzowa z Grzegórz.	20·08	**Krynicy** (sezon)	23·47
Lwowa	20·50		
Bielska-Cieszyna	21·51		
Łodzi	21·45		
Poznania p. Katowice	22·20		
Krynicy i N. Sącza	22·25		
Lwowa	23·20		
Zakopanego	23·25		
Warszawy	23·55		

UWAGA: Wyrazy, wydrukowane tłustym drukiem, oznaczają pociągi pospieszne. Z. oznacza odjazd z dworca Zachodniego. Przy pociągach kursujących w czasie od 5 czerwca do 30 września dodano w nawiasie sezon.

Otwarcie Freblówki hebrajsko-polskiej w Krakowie.

Kierowniczka zeszłorocznej freblówki przy szkole hebrajskiej w Krakowie, otwiera własny ogródek dla dzieci od lat 4—6. Wpisy od dnia 31 bm. do 3 września. Kraków, Wrzesińska 3, parter na prawo, tel. 1584.

Redaktor naczelny Dr. W. Berkelhammer. — Redaktor odpow. Z. Moses. — Nowa Drukarnia Dziennikowa, Kraków, Orzeszkowej 2